

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Continens Armamentarium Seu Panoplima Spiritualem - Id est, Varia arma
& media ad omnis generis tentationes fortiter sustinendas, & feliciter
superandas, Ad Omnium Quidem Animarum

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1688

Caput II. De Tentationibus circa Confessionem occurrentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48377](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48377)

CAPUT II.

DE TENTATIONIBUS CIRCA CONFESSIO-
NEM OCCURRENTIBUS.

XII. **E**Tiam circa hanc variæ non rarò tentationes occurrere solent; nam interdum alij circa explicationem, peccatorum, alij circa dolorem, aut propositum, alij ob præterita peccata, alij ob diuturniorem ante confessionale expectationem, alij ob Confessarij discessum tentantur; pro quibus proin omnibus tentationibus opportuna arma in hoc capite suggerentur.

§. I.

Tentatio 1. circa explicationem peccatorum.

L. **A**Pollonia Virgo advertens alias Mulieres tam diu in confessionali detineri, se autem tam cito expediri, assiduis urgetur scrupulis, quòd non bene confiteatur, peccata sua singula non explicando; quare proin suam tentationem semel, iterùmque Confessario suo aperit. Quæritur, quomodo hæc ei tentatio scrupulùsque sit eripiendus?

Responsio.

LI. Primò illi bene explicet, quid sit bene confiteri, quòd videlicet ista vox *bene* duplicem sententiam in hac materia habere possit. 1. Ut idem significet ac *sufficienter*, ita ut præcepto Confessionis integrè satisfiat, sua peccata confiteri, & ut sic plùs non requiritur, quàm ut quis omnia peccata mortalia quæ

rum memoria post diligentem conscientiae discussione-
nem occurrit, cum debitis circumstantijs & numero
Confessario aperiat. 2. Ut idem sit ac *perfectè*, seu
eo modo, quo homines perfectionis Studiosi solent,
confiteri; & ut sic plùs non requiritur, quàm ut omnia
peccata, etiam venialia, quæ memoriæ occurrunt, ex-
plicet; ad quem tamen modum tam parùm, atque
ad ipsam perfectionem obligantur.

LII. Secundò ostendat eidem, non nisi mora-
lem in examine Confessione præmittendo diligentiam
requiri, atque aded, si post talem diligentiam adhi-
bitam nihil ei ampliùs occurrat, securam in conscien-
tia esse posse, certòque sperare, quòd omnia peccata,
quæ memoriæ non occurrerunt, simul cum alijs re-
mittantur, modò universalem de illis etiam dolorem
elicuerit. Ex hoc fundamento Vasquez, Layman,
Sanchez, Azor & alij docent, scrupulosos ea dun-
taxat confiteri debere, quæ manifestè cognoscunt esse
peccata; imò de quibus jurare possint, à se esse com-
missa, uti Tannerus docet.

LIII. Tertio ostendat illi, Conscientiam severo &
prudenti Pædagogo similem esse, qui licet interdum
minora peccata dissimulet, nullum tamen eorum, quæ
graviora sunt, & majus damnum creare possunt, in-
correctum dimittit. Unde meritò sibi persuadere po-
test, si gravius quodpiam delictum admisisset, fore,
ut perpetuis angeretur stimulis, donec tale peccatum
per Confessionem expiasset.

LIV. Quarto ut tantò clariùs cognoscat, quàm ina-
nis sit iste illius timor & scrupulus, ipse eam inter-
dum examinet circa talia peccata, quæ ab ejusmodi
Personis committi solent, ut, dum ad plerasque quæ-
stiones

stiones negativè responderit, manibus quasi palpare suum errorem incipiat, faterique cogatur, se cum divina gratia pleraque peccata devitasse, atque adeo gratulari sibi potius, & gaudere debere de tali gratia & favore, quàm inutilibus scrupulis & tristitiâ se cruciare.

LV. Quintò enarret illi varias rationes, ob quas aliqui interdum Confessionem longius protrahunt, quarum tamen, quia vix ulla ipsam attingit, miramur eam non debere, si alij longius tempus, quàm ipsi in confessione facienda infumant. Ejusmodi autem rationes esse possunt, quòd alij generalem confessionem faciant, alij Sacrilegas Confessiones à multis annis repetere cogantur: alij in magno luctu & tribulatione sint constituti, quos proinde, dum causam sui luctus explicent, patienter audire, & varijs rationibus solari oporteat: alij peccata sua cum multis ambagibus & historijs enumerent, quos tamen Confessarius sæpe, ne perturbet, aut contristet, corrigere non potest: alij, quia ob confessionem dilatam multas sordes congregârunt, longiori etiam examinatione opus habent: alij ob varias obligationes faciendæ restitutionis, occasionis vitandæ, consuetudinis malæ deponendæ, acrioribus stimulis, & Instructionibus, qui tam brevi tempore adhiberi non possunt, incitandi sint: alij denique varijs scrupulis & dubijs interdum graviter vexentur, quos eripere uti perquam plerumque laboriosum est, ita longior rem etiam moram requirit. Ex quibus sanè rationibus satis apparet, non semper inutiliter & frustra confessiones protrahi, neque suo pede quempiam alio metiri debere, cum sæpe ratio aliqua ex prædictis altero locum habeat.

§. II.

Tentatio II. circa dolorem Confessionis.

LVI. **S**usanna Vidua valdè scrupulosa, etsi singularis ferè septimanis semel, iterùmque confiteatur, semper tamen cum magna sollicitudine & afflictione id facit, eò quòd existimet, se sufficientem dolorem non elicere, utpote ad quem maximè si perfectus elici debeat, valdè multùm requiri, tum in libris legerit, tum in concionibus audièrit. Quæritur, quomodo contra hanc tentationem armanda sit?

Responsio.

LVII. Inprimis ei ostendat, ad confessionem non requiri perfectam contritionem, sed etiam imperfectam seu ex motivo pœnæ æternæ devitandæ, aut beatitudinis æternæ obtinendæ convenientem sufficere; hanc autem ab ea verè elici, vel ex hoc argumento ipsam colligere posse, quòd sincerè & bonâ intentione, ut supponitur, confiteatur; hoc ipso enim quòd verè confiteri peccata sua velit, vult destruere & delere illa; si autem destruere illa vult efficaciter, utique hoc ex odio erga illa facit (nemo enim rem, quam amat, destruere statuit) si autem odit, hoc utique idèò facit, quia magnum malum ipsi accersivit, videlicet inferni reatum, aut magno bono privare intendit, nempe æternâ beatitudine, ergo hoc ipso, quòd sincerè confiteri statuatur, jam dolorem, saltem imperfectum, elicit.

LVIII. Secundò hortetur, ut discrimen inter sensibilem & rationabilem dolorem bene observet; ille est, qui cum sensibili alteratione cordis elicitur, sed

perinde ut consolationes sensibiles, non est in hominis potestate, ideoque nec necessario requiritur ad confessionem; rationalis vero in sola displicentia, odioque efficaci peccati consistit, quod cum absque omni sensuali motione corporis concipi possit & verum etiam à prudentibus & perfectis soleat, merito eam quoque tali contritione contentam esse posse, & debere.

LIX. Tertio quia tales Personæ plerumque putant se ex eo capite verum dolorem non elicere, quod non sensibiliter eum se formare percipiant, ut hunc errorem manifestè ostendat, & quasi palpandum obiciat, quærat illam, an vera esse putet ea omnia, quæ modò in Confessionali cum ipso locuta est? si affirmet, ulterius quærat, unde colligat, vera se dixisse? si asserat, ex eo se id colligere, quod nihil aliud in mente habeat, subiaferat ipsa, pari ergo modo, si proferat hæc aut similia verba: Mi DEUS, doleo amore tui de omnibus peccatis meis, eaque cum divina gratia emendare propono: neque aliud in corde & mente habeat, merito credere posse, quod perfectum contritionem elicuerit.

LX. Quarto eidem ostendat, quàm misericors DEUS sit, quàmque adeò pronus ad veniam peccatorum concedendam, ita ut, teste Taulero, stupor aliqua sive linum in immenso igne positum non tantò incendi possit, quàm ipse Peccatori veraciter dolenti peccata omnia donare paratus est. Enimvero inter DEI bonitatem & pœnitentem Peccatorem neque tempus, neque medium ullum interest. Deinceps autem inter DEUM & huiusmodi pœnitentem tantum perfecta suboritur fidelitas, ac si peccata commissa

non essent, tamque bonus & super omnem æstimationem pius est Dominus, ut, quæ semel Peccatori condonavit, nunquam ei improperare, nec ullum propter ea dispendium aut pœnam eum sustinere velit, si tamen in vita correctiore persistit. Sed & Blossius de consil. pusill. citans illud Ps. 102. *Quomodo miseretur Pater Filiorum, miseretur Pater timentibus se:* ait: Sanè nunquam aliqua Mater tam tenerè dilexit unicum Filium suum, quàm tenerè ille nos diligit. Tam vehementi, dulci & incomprehensibili amoris ardore pijsimum cor Salvatoris nostri JESU Christi erga nos semper flagravit, & flagrat, ut, si vel tenuissimam amoris illius scintillam corda nostra perciperent, ipsa statim præ amoris vehementia scinderentur, ac resoluta deficerent.

LXI. Quintò denique proderit eidem etiam narrare, quid Henricus Suso apud Blossium l. c. dixerit sequentibus verbis: Sæpè nonnulli inordinatâ quâdam contritione obnubilati intra se dicunt: Heu, malum est, quòd vivo! ut quid etiam natus sum! O si mori mihi liceat! Et plura alia, quibus DEUM gravius offendunt, quàm ipsis peccatis. Proinde qui veram optat habere contritionem, in seipso humilitatem, peccati displicentiam, & firmam in DEO fiduciam habere curet. Unde & ipsa præamabilis æterna Sapientia ait Eccl. 38. *Fili, in tua infirmitate ne despicias teipsum, sed ora Dominum, & ipse curabit te. Plane nimis fatuus fuerit, qui, dum uno se oculo sentit destitutum, etiam alterum sibi vult eruere.*

Tentatio III. circa propositum confitentis.

LXII. **L**iberius Studiosus advertens se perpetuo peccata Confessionem in antiqua, licet venialia duntaxat, peccata labi, graviter angitur, timetque ne propositum serium & efficax non habeat, utpote cuius vis in eo consistere debeat, ut stante illo tantum peccatum admittatur. Quem scrupulum summo non modicè auctum confessus est, quando in libello de imitatione Christi l. c. 22. hæc verba legit: *O quanta fragilitas humana, qua semper prona est ad vitia. Hodie confiteris peccata tua, & cras iterum perpetrare confessa. Nunc proponis cavere, & post horam agere quasi nihil proposuisses.* Quæritur ergo, quomodo occurrendum sit huic tentationi?

Responsio.

LXIII. Inprimis illi ostendat, juxta Concilium Tridentinum sess. 6. can. 23. non posse hominem in tota vita omnia etiam venialia peccata vitare, nisi et speciali privilegio, atque adeò firmum posse concipi propositum, etiamsi sciat, se iterum in aliquod veniale lapsurum, modò de nullo determinato peccato voluntatem habeat iterum illud committendi.

LXIV. Secundò explicet eidem, quid sit efficax propositum, scilicet talis voluntas non peccandi, ut si ipsa firmiter subsisteret, certò vitaretur peccatum; quare etiamsi postea iterum cadat, lapsus hic non arguit, propositum præcedens efficax non fuisse, sed solummodò illud jam iterum evanuisse; perinde fere

ac Viator in terram corruens firmissimè proponit, se omnem diligentiam adhibiturum, ne denuo cadat, & tamen non obstante hoc proposito contingere potest, ut denuo cadat.

LXV. Tertio illi ostendat, aliud esse timorem peccandi, & aliud propositum peccandi; nam ut qui per lubricam incedit glaciem merito quidem timet, ne cadat; non tamen habet propositum cadendi, ita pari ratione potest quis concipere firmissimum propositum non peccandi, licet ob lubricitatem occasionum, instabilitatem mentis, naturæque corruptionem merito timeat, etiam firmissimè credat, se iterum in aliqua levia peccata lapsurum.

LXVI. Quarto illi ostendat, etsi per totam vitam non possit homo abstinere à peccato, posse tamen satis longo tempore vivere absque omni peccato, plurimis autoritatibus SS. Patrum, aliorumque Doctorum & Exemplis probat Lancicius opusc. 3. Ubi de S. Francisco Xaverio, & B. Aloysio refert, quòd, licet sæpe confessi sint, tamen, per semestre integrum nullam attulerint materiam, quæ pro veniali peccato agnosci posset. Sed & ipse Lancicius l. c. n. 51. ait, sanctè testari se posse, se in varijs Monasterijs Romanis multarum Monialium hebdomodarias Confessiones audivisse per multos menses & annos, & tamen vix toto anno aliquod peccatum veniale in ijs invenisse, licet certò sciverit, eas nihil celasse. Nec obstat, quòd Prov. 24. dicatur: *Septies in die cadit justus*: nam in primis illa verba: *in die*: non reperiuntur in correctis Biblijs: deinde illud verbum: *cadit*: non de casu in peccatum, sed varias ærumnas & calamitates, aliisque malis pœnæ intelligunt non solum

Catholici, sed etiam Hæretici Interpretes, ut apud eundem Lancicium n. 55. videre est, ubi etiam n. 4. ostendit, SS. Patres, quando dicunt, hominem unâ horâ absque reatu peccati venialis vivere posse de vulgo & plebe justorum, non autem de perfectioribus intelligendos esse, sicut & illud Gen. 6. *Omni caro corruperat viam suam super terram: &* illud 122. *Omnis homo mendax*: cum simili limitatione intelligenda sunt, cum utique Noë non corruperit viam suam, & plures de facto totâ vitâ suâ nunquam mendaci fuisse legantur.

LXVII. Quintò denique eidem narrare poterit quod Blofius c. 4. monil. de S. Gertrude scribit, quod scilicet, cum hæc Virgo aliquando ex inordinata quadam tristitia & impatientia tantas incurrisset tenebras, ut magna ex parte jucunditatem divinæ præsentiam misisse videretur, ideòque paulò post visitata à Christo cum magna dejectione Spiritûs diceret: obsecro Domine, impone finem malis meis, nam ego illis nullum finem impono. Libera me, & pone me iuxta te, & cujusvis manus pugnet contra me. Cujus desolationi compatiens Dominus, sciscitatus est ab eo, utrum delectationem aliquam in mundo potius eligeret, quàm se, & aliquid sibi præponere vellet? ad quod illa: absit, absit, ut ego tibi vero & summe stabili & æterno bono aliquid præferam: cui respondit Christus: Cum nihil mihi præponas, & voluntatem tuam semper voluntati meæ subijcere cupias, constat te in charitate & gratia esse; cur ergo pro peccata tua (& proposita) tam desperanter loqueris, nam scriptura teste, charitas operit multitudinem peccatorum. Quæ omnia etiam Liberiori sibi cum potest

portione applicare poterit ; nec enim credendum est, eum, qui tantam erga DEUM charitatem præfert, facile propositum iterum eundem deliberatè offendendi concepturum, cùm S. Cyprianus M. apud Laticinium l. c. n. 31. dicat: *Non pertinet ad te, Domine, nec de tuis est, qui te non diligit: nec diligit te, qui te scienter offendit.*

§. IV.

Tentatio IV. circa repetitionem præteritorum peccatorum faciendam.

LXVIII. **F**RANCISCA Virgo cùm ante aliquot annos turpiter à Juyene quopiam seducta, sat multa, eaque gravia contra castitatem peccata admisisset, ea quidem postea suasu Confessarij universa per confessionem generalem cum summo dolore expiavit, verùm assiduis urgetur scrupulis, ne ea sufficienter cum omnibus circumstantijs non expresserit, atque adeò graviter tentatur, ad antiqua peccata repetenda, Confessariumque suum frequenter sollicitat ad facultatem hanc concedendam. Quæritur, an Confessarius negando potiùs, quàm concedendo facultatem huic tentationi occurrere debeat?

Responsio.

LXIX. Inprimis seriò illi prohibeat, ne ullam ampliùs mentionem in confessione de iisdem faciat, imò hortetur, ut omnino eorum, quantum fieri potest, obliviscatur, etsi non meminerit, se omnes circumstantias accuratè explicasse; nam non meminisse, non est rationabilis causa dubitandi, ut doctissimi Theo-

Theologi sentiunt, cum nec aliorum nostrorum
 & aliorum omnium semper meminerimus.

LXX. Secundò ut minùs ob facultatem hanc
 gatum angatur, ostendat eidem, quàm securè possit
 ommittere talium peccatorum confessionem, cum in
 primis Authores probatissimi, in specie verò Layman
 Navarrus, Medina, Saa, Henriquez, Conninck do-
 ceant, id facere eam posse, & debere. Deinde ve-
 rò dubium in conscientia scrupulosa sit apud alios
 moralis certitudo. Et tandem etiamsi aliquam cir-
 cumstantiam non fuisset confessa, non teneatur
 tanto suo damno omnimodam confessionis integritatem
 procurare, utpote à qua minores sæpe difficul-
 tates sæpe excusant, uti Coninck 2. 2. p. 2. d. 7. n. 9.
 cum alijs notat.

LXXI. Tertio suadeat illi, ut consilium S. Bernar-
 di sequatur, qui in sermone de SS. Petro & Paulo
 loquitur: *Ad Dominum conversos non nimium ex-
 ciet præteritorum peccatorum conscientia, sed tantum
 humiliet vos, sicut & ipsum Paulum.* Quod ipsius
 alij SS. Patres & Ascetæ confirmant, dum suadent
 ut omnium, quæ retrò sunt, cum S. Paulo obliviscamur,
 & ad anteriora nos convertentes, ex præteritis
 peccatis triplicem fructum, scilicet ruborem, dolorem
 & fervorem, quo præteritas negligentias satisfacere,
 & tempus elapsum, malèque impensum quantum
 redimere quisque studeat, retineamus.

LXXII. Quarto denique ostendat illi, quòd ex
 tali confessione non modò nullum fructum reportatur
 ra, sed potiùs grave damnum accersura sit, dum peccata
 inde ut Aviculæ, quæ in retia inciderunt, quòd ma-

gis evadere volunt, eò magis se implicant, ita & ipsa, quò magis conscientiam suam per peccatorum repetitionem tranquillare cupit, eò magis illam inquietam & anxiam sit effectura. Unde rectè Taulerus apud Blosum in consol. pusill. sic loquitur: Eorum, qui confessiones recipiunt, potestati & authoritati fides adhibenda est, sicut & Verbis Dominicis, quibus ait: *Quorum remisistis peccata remittuntur eis, & quacunque solveritis super terram, erunt soluta & in cœlis.* In veritate dico, carissimi, ubi quis peccata suarum ritè confessus adhuc remorsum ex iisdem in conscientia patitur, multò meliùs fecerit, si hac in parte DEO confitendo, & fidem virtuti confessionis adhibendo, eadem denuo non confiteatur, quàm si iteret confessionem; oportet enim divinæ pollicitationi & ipsi DEO confidere. Quod dum facit homo, habet illum veracem, credens haud dubiè servaturum, quod ei in absoluteione promisit.

§. V.

Tentatio V. circa satisfactionem.

LXXIII. **M**Agdalena olim publica Meretrix, sed postea seriò conversa, memor tantorumque peccatorum à se commissorum, imò & alienorum, quorum se per allicientiam & cooperationem participem fecit, perpetuò timet, ne defectu competentis satisfactionis jacturam æternæ beatitudinis pati cogatur, ideòque hanc suam tentationem & anxietatem Confessario suo aperit. Quæritur, quæ arma ei suppeditare debeat Confessarius ad hanc tentationem vincendam?

Respon-

Responsio.

LXXIV. Inprimis illi magnitudinem divinæ misericordiae tum aptis ex S. Scriptura sententijs (quae esse v. g. possunt: *universa via Domini misericordia & veritas. ps. 24. Et: Parcis omnibus, quoniam sunt, Domine, qui amas animas. Sap. 11. Et: Lavamini, Mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, quiescite agere perverse, dilate te benefacere. Et venite, & arguite me, dicit Dominus: si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi dealbabitur: et si fuerint rubra quasi vermiculus, sicut luna alba erunt. Isaia 1. Et iterum: Si impius egerit poenitentiam ab omnibus peccatis suis, quae operatus est, & custodierit omnia praecepta mea, vitam vivet, & non morietur. Omnium iniquitatum ejus, quae operatus est, non recordabor. Ezech. c. 18.) tum et exemplis illustribus S. Mariae Magdalenae (quae triginta annis quotidie septies in caelum rapta angelicam audire Musicam meruit, & per hoc tempus ultra caelum vices à Christo visitata est) Latronis boni, S. Petri, S. Augustini, S. Pelagiae, S. Mariae Aegyptiacae & aliorum: tum consolatorijs Ascetarum dictis demonstrat, inter quae meritò notandum est, quod S. Henricus Suso apud Blosium in consol. pusill. dicit: *DEVS benignissimus tam inexhaustus fons est propitius immensa misericordia ac naturalis bonitatis, ut nulli unquam quamlibet fidelissima Mater proprio Filio quem sub corde suo gestaverit, tam desideranter ac libenter in medijs flammis jacenti manum porrigeret ad iuricem, sicut DEVS homini contrito, etiamsi possibile foret, eum omnia totius mundi peccata, vel millena**

vicibus quotidie perpetrâsse. Ita namque facilè est ti-
 bi (ô DEUS) mille, sicut unum, talenta remittere, &
 infinitis peccatis mortalibus, sicut uni veniam dare.
 Iamè isti (qui serîo conversi sunt) etiam secundùm
 scripturas, multò tibi laudabiliores sunt, quàm si nun-
 quam in peccata collapsi essent, & in tepore viverent, nec
 tantà erga te dilectione ferverent. Nam juxta D. Bernar-
 di sententiam non tam attendis, quid homo fuerit,
 quàm quid pro cordis sui desiderio esse velit. Et ideo
 quisquis de te peccatorum remissionem etiam tot vici-
 bus, quot momenta sunt temporis, negare tentat, magnò
 te prorsus honore spoliare molitur. Non minùs con-
 solatoria sunt sequentia Joannis Tauleri verba ab eo-
 dem Bloisio citata: Quidam Amicus DEI interroga-
 tus, quid facere vellet, si (ut multi peccatores) omni-
 bus diebus vitæ suæ in magnis iniquitatibus vixisset,
 respondit: si omnia, quæ sapiens & discretus confes-
 sor mihi injunxisset, fecissem, peccata, sicut oportet,
 dimissem, nunquam deinceps vellem inde cogita-
 re, nec cor meum eis contaminare, sed tam purè dein-
 de conarer vivere, ut omnium meorum peccatorum
 in me DEUS penitus oblivisceretur. Quando enim
 amplius peccatum nec volumus, nec perpetramus,
 prorsusque ab eo avertimur, tunc & DEUS ipsum
 oblivioni tradit. Si quadraginta annis in peccatis vi-
 xissem, & jam tempus resolutionis meæ instaret, si
 peccata mea purè confessus essem, méque ipsum cum
 perfecto amore ita ex fundo cordis mei saltem unius
 angelicæ salutationis spatio in DEUM recipere & con-
 vertere possem, ut totus ad ipsum conversus, & ab
 omni peccato averfus essem, tunc planè sicut purus
 & innocens homo ex hac luce migrarem. Si verò
 non

non

non nisi unicum peccatum admissem, & in dolore
contritione ac mœrore hinc exirem; tunc utique fieri
pœnitens morerer. Præcipuè tamen notandum est
quod S. Catharina Senensis in quadam Epistola
verbis scripsit: *Si omnia peccata simul in uno homi-
ne coacervata essent, non deberent eum impedire, quod
minus fructum sanguinis Filij DEI in se reciperet, quod
dò vera fides & spes misericordia DEI in eo remaneret,
cum peccatum solummodo in mala, perversaque volun-
tate situm sit, homo videns bonam sibi voluntatem con-
versam esse, debet omni confusione Spiritus abjecta per-
severare in sanctis operibus & exercitijs, ambulans
in lumine gratia, quam invenit in se absconditam
munere DEI, qui voluntatem bonam in se conservat
debet diabolo confusionem vel desperationem suggerere
respondere: si gratia DEI in me non esset, etiam
bona voluntas non esset, & ego pravas suggestiones
sequerer. Jam verò confido in Domino meo IESU
Christo, qui me semper intuebitur, ac saluum faciet
propter immensam misericordiam suam.*

LXXV. Secundò pariter ostendat, quàm gratia
DEO fiducia de bonitate illius ac misericordia con-
cepta, & è contrario, quantopere diffidentia & de-
speratio eidem displiceat. Ad priorem partem
monstrandam servire illi poterit id, quod olim Chri-
stus Gertrudi dixit, teste Blosio c. II. monil. spirit.
*Fiducia illa, inquit, quam homo in me solo colli-
cat, credendo, scire, posse, & velle me ipsum juvare
fiducialiter in omnibus, cor mihi transfigit, ut non possit
sim non ei gratificari, & manus porrigere ob
quem ex eo, quod totus à me pendet, sentio.* Propri-
steriori parte serviet memorabilis illa sententia S. Augustini
gustini

gustini, dum c. 22. manuel. ait: *Qui de venia peccatorum desperat, negat DEVM esse misericordem. Magnam injuriam DEO facit, qui de ejus misericordia desperat.*

LXXVII. Tertio jubeat considerare saluberrimam Ludovici Blosij c. 8. Instit. spir. sententiam, dum ait: Præstat omnino post peccatum admissum mox reverti, quam diu in peccato discutiendo occupari, detinere; neque enim contracta dissimilitudo melius, quam in DEO deponetur. Et iterum in spec. c. 9. Sancti Patres affirmant, eum, qui DEI erga se justitiam perinde ut misericordiam ad æternam ejusdem Domini sui gloriam exosculatur, ac diligit, tam facile peccatorum suorum omnium, & pœnarum illis debitarum plenam veniam obtinere potest, quam facile una aquæ guttula in ardenti fornace consumitur.

LXXVIII. Quarto suadeat, ut Ascetæ illius imitetur exemplum, cui cum dæmon suggesisset, ipsum damnatum esse, bene est, respondit, cum ergo DEVM velut summum Benefactorem meum in altera vita laudare & amare amplius non possim, in hac saltem pro viribus amabo & laudabo, ut hac ratione pro infinitis beneficijs aliquatenus saltem gratum me ostendam. Quo dicto mox omnis tentatio dæmonis evanuit.

LXXIX. Quinto denique consoletur eam sequentibus Blosij, in Can. vit. spir. c. 4. verbis: *Nostri humilitas, quâ indignitatem propriam agnoscimus, & quâ imperfecta, vilisque esse judicamus ea, quæ recte facimus: nostra item erga DEVM pia fiducia, quâ in Eo speramus, merita vitæ ac passionis ejus exaltantes præcellit omnes satisfactionis nostræ labores,*

F

Ne-

Necesse tamen est, ut semper faciamus, quod com-
modè possumus, & recta, quæ agimus, non nobis
sed illi adscribamus, sine quo nihil facere possumus
Et iterum c. 8. spir. Justit. Agnoscat, inquit, quod
vis opera, & quævis gravamina sua minora esse, quæ
ut per illa pro innumeris iniquitatibus suis dignè satisfacere
facere possit. Bona ergo, quæ facit, & adveniens
quæ patitur, ob id faciat, atque patiatur, ut DEUM
quem offendit, placet, eique placeat, & amicus
sit: DEI honorem, DEI voluntatem in illis spectet
Cæterùm in satisfactionem pro peccatis suis offerat
DEO merita, labores, opera, dolores, & vulnera
Christi; nam hæc indubitanter valent ad plenè
satisfaciendum pro omnibus peccatis.

§. VI.

Tentatio VI. circa moram ante confessionem.

LXXX. **A** Nastasia Ancilla sæpe tum ob multam
nem Personarum confitentium, tum
moram, quam in confessionali faciunt, per integram
horam aut etiam diutiùs ante Confessionale stare
cogita, graviter tentatur, atque ad impatientiam
comovetur; confitetur proin hoc suum peccatum
Confessario, ab eoque, quomodo se contra hanc tenta-
tionem armare deinceps debeat, instrui petit. Quo-
ritur, quomodo hoc facere debeat Confessarius.

Responsio.

LXXXI. Inprimis hortetur, ut S. Francisci Beati
græ exemplum imitari studeat; qui, cum aliquan-
diu ante januam expectare debuisset, secum ipse
pendebat, quoties DEUS hætenus ad januam con-

dis sui pulsaverit, intromitti cupiens, & per gratiam illud inhabitare, nec tamen nisi post longum tempus sit intromissus; quàm parùm ergo ægrè ferre debeat, si & ipse non statim admittatur. Simili, inquam, modo perpendat etiam ipsa, quamdiu DEUS ipsius pœnitentiam expectârit, quoties ad cor per varias inspirationes pulsans admitti petiêrit, nec tamen auditus, sed semper ad hunc usque diem expectare sit iustus. Ferat proin & ipsa patienter, si DEUS per suam permissionem efficiat, ut saltem per unam, alteramve horam expectare cogatur, donec ad veniam peccatorum impetrandam admittatur.

LXXXII. Secundò jubeat illam considerare, quàm longo tempore multi supplices apud Aulas Principum expectent, ut gratiam amissam recuperent, vel aliam quampiam novam gratiam obtineant. Quanto item cum gaudio Reus aliquis ad rogam damnatus per multas horas aut dies expectaturus esset ad januam Judicis, si spem habere posset remissionis pœnæ ab eodem Judice impetrandæ; quantò æquiùs proin censendum sit, ut ipsa breviori tempore ante confessionale expectet, ut remissionem rogi infernalis perpetuò sustinendi, aut certè Purgatorij obtineat, & amissam, aut saltem imminutam apud DEUM gratiam & favorem recuperet.

LXXXIII. Tertio jubeat considerare, quàm parùm hæc ejus impatientia profit ad finem, quem intendit, scilicet ut citiùs admittatur, obtinendum, cum propter ipsius impatientiam nec circumstantes cessuari locum, nec diutius confitentes confessionem abbreviaturi sint, quàm insipienter proin agat, quòd medium ad finem nihil profuturum adhibeat, imò

non tantum non profuturum, sed graviter etiam nociturum, cum per eandem suam impatientiam, novæ culpæ, quam pœnæ reatum contrahat, & terea etiam præmij, gaudijque æterni, quod per patientiam obtinere potuisset, jacturam faciat; imo graviolem sibi expectationis molestiam efficiat, quod difficilius plerumque feramus, quæ inviti toleranda. An non ergo præstaret, leviolem sibi hanc molestiam per patientiam facere, eandemque in majorem peccatis satisfactionem offerre?

LXXXIV. Quartò si prætendat, se nescire, agere tam longo tempore debeat, suggerat illi occupationes pias, quas eo tempore exercere potest, quales e. g. esse possunt. 1. Ut, si prævideat iram talem ante confessionalem faciendam, neque pro confiteri soleat, examen & reflexionem super peccata ad illud tempus differat, uti & contritionis confessionem requisitæ elicientiam. 2. Ut si peccata, saltem graviora, animo iterum revolvat, primis quàm gravia & fœda sint, consideret: quàm facilè ea multi alij devitent, perpendat tandem quæ media deinceps ad ea vitanda adhibere velit, deliberet, simulque post singula confidat hunc vel alium affectum eliciat: *O mi amantissime DEVS, quàm doleo amore tui, quòd per tale peccatum à me & alijs tam graviter sis offensus. Absolve per merita amarissimæ passionis tuæ, gratiamque efficacem ad eadem deinceps non iteranda concede.* Ut unum vel alterum ex quinque motivis, ob potissimum dolor de peccatis eliciendus est, memoratur, nempe quòd DEUS offensus sit *Supremus Dominus Dominantium & Rex Regum, amantissimus*

Pater, Salvator & Redemptor, Universalis Iudex Vi-
torum & Mortuorum, liberalissimus Remunerator:
 de quorum singulis perpendere potest, quàm bene
 talis titulus DEO attribuitur, & quàm æquum sit,
 ut propterea quis peccata sua ob eorum gravitatem
 detestetur, summùmque, quem potest, dolorem hoc
 vel simili modo eliciat: *Agnosco, mi DEVS, & con-*
iteor, quòd tu Supremus meus Dominus sis, erubesco
proin, & doleo ex corde, quòd te toties & tam graviter
offendere sim ausus. Ah vel nunc denuo ignosce; nam
firmiter statuo, deinceps te Dominum meum & DEVM
meum non verbis duntaxat, sed opere etiam venerari ac
diligere, tuàque mandata accuratissimè implere. 4.
 Potiora passionis mysteria recolat, & imprimis quidem
 meditetur, quàm graves in eo Christus cruciatus sive
 animæ, sive corporis pertulerit; deinde quòd ipsa
 suis peccatis causa tantorum cruciatuum extiterit, ideò
 que hunc vel similem affectum eliciat: *O IESV di-*
lectissime, ego, ego per peccata mea fui precipua causa
tantorum cruciatuum tuorum. Ah ignosce mihi tan-
tam ingratiundinem meam, & gratiam largire, ut sal-
tem deinceps hos dolores per iterata mea peccata non re-
novem. 5. Ut eo tempore rosarium vel psalmos pœ-
 nitentiales recitet, aut alias ejusmodi preces ad con-
 tritionem eliciendam compositas.

LXXXV. Quintò denique si ideo ad impatientiam
 commoveatur, quòd domum properare ad domesti-
 ca obsequia debeat, significet illi, quòd, si diutius
 expectare non possit, satius sit, ut eo die confessio-
 nem & communionem omittat, suàmque bonam vo-
 luntatem, & obedientiam per domestica negotia di-
 ligenter perfecta offerat, quàm ut tam malè disposi-

ta utrumque Sacramentum suscipiat, cum facile possit sequenti die, quando vel nulli, vel pauci confite-
 tes aderunt, confiteri, & communicare, certòque
 bi persuadere, non minus, imò majus se beneplacitum
 DEO, Sanctoque, in cujus honorem confite-
 ri intendebat, procuraturam, quàm si ipso die factum
 fuisset confessio. Quam ob causam scitur, aliquas
 votas Personas fuisse, quæ, quando magnam confite-
 sionem & communionem in aliquo Festo futuram
 prævidebant, semper pridie ea Sacramenta obibant,
 ut majori cum tranquillitate ac devotione id præstare
 possent.

§. VII.

Tentatio VII. circa Confessarium.

LXXXVI. **A** Pollonia femina multis vitijs graviter
 subiecta quamprimum ab aliquo Confessario gravem
 pœnitentiam accipit, aut ad emendationem excitatur,
 aut historias suas importunè narrare non permittitur,
 mox graviter tentatur, atque ad delirium transit;
 cum verò mitiorem tandem, & patientiores aures
 præbentem invenisset, ex hujus discipulo deo
 tristatur, ut propemodum statuatur, nunquam
 deinceps amplius, nisi cum præceptum urget, confite-
 fiteri. Quæritur, quomodo his tentationibus
 viandum sit?

Responsio.

LXXXVII. Inprimis ostendat illi, quàm graviter
 errer Confessarios mutando; nam in hoc similis
 Caino, qui formidine homicidij agitatus, de loco
 locum

locum migravit, carnificem sceleris sui secum ferens; *seruus enim peccati*, teste S. Augustino super psalm. *secum se trahit, quocunque fugerit. Non fugit seipsam mala conscientia, non est, quò eat: Sequitur se, imò non recedit à se, peccatum enim, quod facit, intus est. Vis audire meum consilium? sis vis à DEO fugere, ad ipsum fuge confitendo (uni Confessario) certè tales sunt in manifesto salutis periculo, perinde ut ij, qui Medicos affiduò murant. Sed & manifestum præbent indicium, se sincerum emendandi propositum non habere; hoc enim si seriò concepissent, gratulari sibi potiùs deberent, quòd verum Medicum invenerint, qui manum vulneribus curandis apponere possit, & velit, deque eo illam Siracidis sententiam c. 6. applicare: *Amicus fidelis protectio fortis; qui autem invenerit illum, invenit thesaurum. Amico fidelis nulla est comparatio, & non est digna ponderatio auri & argenti contra bonitatem illius. Amicus fidelis medicamentum vite, & immortalitatis. Si possides Amicum, in tentatione posside illum.**

LXXXVIII. Secundò ostendat eidem, quàm imprudenter & malè agat, historijs & nugis suis impertinentibus aures Confessorum implendo, perinde ferè ut ille, qui Chirurgum accedens pro vulnere curando, ad longum eide narrare vellet, quâ occasione rixa inter ipsum & Adversarium sit orta: quid durante lite aut duello inter ipsos sit dictum, & factum &c. cum potiùs celerem curationem petere deberet. Pariter ostendat, quòd talibus impertinentibus narratiunculis (maximè cum multi adsunt confitentes) peccet contra prudentiam (dum medium eligit ineptum ad finem) contra charitatem (dum alios

lios cum magna molestia diu expectare cogit, & patientiæ non levis occasionem præbet) & contraligionem denique (dum alios à cultu DEI & Sancti per susceptionem Sacramentorum procurando impedit, quæ utique omnia non levis incommoda damna censenda sunt.

LXXXIX. Tertio eidem ostendat, quam magis agat, Confessario suo nimium adhærendo; cum Confessarium ideo duntaxat libenter habere debeat, quia DEUS voluit, ut eum nunc eligeret; cum ergo Superiores eum aliò vocârît, an non signum est clarissimum, quòd nolit, ut eo amplius utatur? ergo non acquiescat huic Sanctissimæ ejus dispositioni, dicatque cum S. Job: *Dominus dedit* (huic Confessarium) *Dominus abstulit. Sicut Domino placuit, ita factum est. Sit nomen Domini benedictum.* Ipse certè Confessarius, si officio suo satisfacere vult, dicet cum Angelo Raphaële ad suos Filios, Filiis confessionis: *Pax vobis, nolite timere. Etenim cum essem vobiscum, per voluntatem DEI eram, ipsum benedicite, & cantate illi. Tempus est, ut revertar ad eum, qui me misit, aut vocavit ad alium locum.* Ergo non & ipsa prostrata in faciem benedicat DEUM & acquiescat? maximè cum experientia doceat, magis liorem sæpe successisse, de quo jure illud Eccl. 2. dicitur potest: *Vinum novum amicus novus* (aut Confessarius) *vinum novum. Veterascet, & cum jucunditate bibes illud.* Et verò etiam licet priori non sit similis aut æquè utilis, DEUS illius insufficientiam per gratiam suam sit suppleturus. Certè sicut Christi humanitatem subtraxit Apostolis, ne inordinate illi adherendo ab amore perfecto DEI abstraherentur, DEUS

DEUS quandoque similem ob finem dilectos Confessarios aufert.

XC. Quartò denique ostendat, quàm imprudenter agat, statuendo non confiteri, quia antiquum Confessarium habere non potest; quis enim non stultum diceret agrum, qui, quia priorem Medicum amisit, novum non vellet admittere, sed potius morbo, & morti succumbere? atqui simile quid faceret ipsa, si confiteri nollet alteri, eò quòd priorem Confessarium habere non possit. Studeat ergo Confessarium non nisi propter DEUM eligere, sic enim fiet, ut propter DEUM etiam libenter, si opus fuerit, sit dimissura, & cum S. David dictura: *Mihi autem adhaerere DEO meo bonum est, & ponere in Domino DEO spem meam.*

CAPUT III.

DE TENTATIONIBUS CIRCA COMMUNIONEM OCCURRENTIBUS.

XCI. ETiam ex hoc fonte non raras provenire tentationes experientia docet, ex qua constat, alios ob indignitatem suam, alios ob defectum preparationis, alios ob nullum gustum, alios ob negotia, alios per respectum humanum, alios ob timorem nimiae familiaritatis, alios ob fructum non notatum, alios denique ob importunam communicationem compressionem graviter quandoque tentari, & vel ad pusillanimitatem, vel ad impatientiam incitari, quibus proin omnibus tentationibus quomodo sit occurrendum, in praesenti capite ostendetur.